

บันทึก

เรื่อง การใช้อำนาจเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ที่ กท ๘๐๐๐/๔๔๐๐ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๓๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจเปรียบเทียบคดีอาญาสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ ว่า ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้มีปัญหเกี่ยวกับการใช้บังคับกฎหมายในเรื่องการเปรียบเทียบคดีอาญาสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ ว่า ควรใช้อำนาจเปรียบเทียบตามมาตรา ๙๐^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๔ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่ระบุไว้เป็นผู้เปรียบเทียบ หรือควรใช้อำนาจเปรียบเทียบคดีตามมาตรา ๗๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ โดย

^๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔

มาตรา ๙๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๙ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติดังกล่าว ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น และให้มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด รวมทั้งให้มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย

ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดตามวรรคสอง ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก ผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุกให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามจำนวนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกัน

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยอมตามที่ปรับ หรือเมื่อยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งมีอำนาจในการสอบสวนและมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เงินค่าปรับตามมาตรานี้ให้เป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

^๒ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๗๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบ

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้แทนกรมอัยการ

ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเป็นผู้เปรียบเทียบ ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความเห็นแตกต่างกัน ๒ ฝ่าย ยังไม่เป็นที่ยุติดังนี้

๑. ฝ่ายแรก มีความเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มีลักษณะเป็นกฎหมายพิเศษให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในมาตราดังกล่าวเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และเป็นพนักงานสอบสวนตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจึงมีอำนาจเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ทุกข้อหาความผิด แม้ว่าความผิดนั้นจะมีทั้งโทษจำคุกและโทษปรับด้วยก็ตาม ดังจะเห็นได้จากความในมาตรา ๙๐ วรรคสาม^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก ผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุกให้อำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้”

๒. ฝ่ายหลัง มีความเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ยังไม่ชัดเจน ไม่ถือว่าเป็นกฎหมายลักษณะพิเศษ ในอันที่จะถือเป็นข้อยกเว้นของกฎหมายอื่นหรือลบล้างกฎหมายอื่นได้ เพราะตามบทบัญญัติมาตรา ๘๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้กำหนด

และผู้แทนกรมตำรวจ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัดซึ่งอธิบดีกรมอัยการมอบหมาย และผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด

บรรดาความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวตามพระราชบัญญัตินี้ หรือความผิดตามมาตรา ๖๔ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบ และเมื่อได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคสองและผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมาให้แก่คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^๔ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

มาตรา ๘๙ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

(๒) การทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๔) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๕) การผังเมือง

(๖) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

อำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครไว้โดยมีเงื่อนไขว่าให้อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายอื่น
ดังนั้น อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตราดังกล่าวซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา
๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘ จึงต้องตกอยู่
ภายใต้บังคับกฎหมายอื่นด้วยเช่นเดียวกัน สำหรับอำนาจในการเปรียบเทียบคดีนั้น โดยปกติแล้ว
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๒๘ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ย่อมมีอำนาจ
เปรียบเทียบคดีตามกฎหมายต่าง ๆ ได้^๔ ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา

(๗) การวิศวกรรมจราจร

(๘) การขนส่ง

(๙) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ

(๑๐) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(๑๑) การควบคุมอาคาร

(๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

(๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(๑๔) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

(๑๕) การสาธารณสุข

(๑๖) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

(๑๗) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

(๑๘) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

(๑๙) การจัดให้มีการควบคุมการฆ่าสัตว์

(๒๐) การควบคุมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรง

มหรสพ และสถานอื่น ๆ

(๒๑) การจัดการศึกษา

(๒๒) การสาธารณสุข

(๒๓) การสังคมสงเคราะห์

(๒๔) การส่งเสริมการกีฬา

(๒๕) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ

(๒๖) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

(๒๗) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด

นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
มอบหมาย หรือที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจะมอบให้
กรุงเทพมหานครปฏิบัติก็ได้ โดยให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศ แล้วแต่กรณี
ในกรณีที่ให้เป็นข้อบังคับหรือประกาศ ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

^๔ พระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา พุทธศักราช ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๙

พุทธศักราช ๒๔๘๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๙ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๘^๖ หากกฎหมายนั้นๆ มิได้มีบทบัญญัติพิเศษเกี่ยวกับอำนาจการเปรียบเทียบคดีไว้เป็นอย่างอื่น แต่โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๗๔ ซึ่งเป็นกฎหมายอื่น ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี และให้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวและความผิดตามมาตรา ๖๘^๗ ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ก็ดี พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ดี ย่อมไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงมีอำนาจเปรียบเทียบคดีแต่เพียงผู้เดียว ส่วนความผิดที่นอกเหนืออำนาจของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีที่จะทำการเปรียบเทียบได้ จะต้องดำเนินคดีทางศาลต่อไป

ฉะนั้น เพื่อยุติปัญหาดังกล่าวกรุงเทพมหานครจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นดังนี้

๑. พนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะใช้อำนาจเปรียบเทียบคดีอาญาสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๔ ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจทำการสอบสวนคดีนั้น มีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

^๖ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๓๘ ความผิดตามอนุมาตรา (๒) (๓) และ (๔) แห่งมาตรา ๓๖ ถ้าเจ้าพนักงานดังกล่าวในมาตรานั้น เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบดังนี้

(๑) ให้กำหนดค่าปรับซึ่งผู้ต้องหาจะพึงชำระ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมตามนั้น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่กำหนดให้ภายในเวลาอันสมควรแต่ไม่เกินสิบห้าวันแล้ว คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลากำหนดในวรรคก่อน ให้ดำเนินคดีต่อไป

(๒) ในคดีมีค่าทดแทน ถ้าผู้เสียหายและผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบให้เจ้าหน้าที่กะจำนวนตามที่เห็นควรหรือตามที่คู่ความตกลงกัน

^๗ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๖๘ ผู้ใด

(๑) ไม่มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารตามหนังสือเรียกของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ตามมาตรา ๕๑ (๒) โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือ

(๒) ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมาย เจ้าพนักงานท้องถิ่น นายช่าง หรือนายตรวจ ตามมาตรา ๔๘ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๖๓ แล้วแต่กรณี

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้หรือไม่ เพียงใด หากพนักงานดังกล่าวไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดี คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จะมีอำนาจเปรียบเทียบคดีแต่เพียงผู้เดียวใช้หรือไม่

๒. หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจเปรียบเทียบคดีตามข้อ ๑ ได้ จะมีอำนาจเฉพาะความผิดซึ่งมีโทษปรับสถานเดียวและความผิดตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือจะมีอำนาจเปรียบเทียบคดีบรรดาความผิดทั้งหลายที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมโยธาธิการ) และผู้แทนกรุงเทพมหานครแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า การที่มาตรา ๗๔^๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีขึ้น โดยให้มีอำนาจเปรียบเทียบบรรดาความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวตามพระราชบัญญัตินี้ หรือความผิดตามมาตรา ๖๘^๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว นั้น มีความมุ่งหมายที่จะกำหนดตัวบุคคลผู้ที่จะต้องรับผิดชอบในการเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไว้โดยเฉพาะเจาะจงแล้วว่า ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เกิดขึ้น และอัตราโทษสำหรับความผิดนั้นกำหนดไว้เพียงโทษปรับสถานเดียวหรือความผิดที่กำหนดโทษไว้ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเป็นผู้ใช้อำนาจพิจารณาวินิจฉัยกำหนดค่าปรับสำหรับคดีความผิดเหล่านั้น เพื่อให้คดีเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนความผิดอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งได้แก่ความผิดที่มีอัตราโทษตามมาตรา ๗๐^๖ นั้น เป็นความผิดที่มีอัตราโทษสูงซึ่งจะต้องดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ โดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ประสงค์ที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่อื่นซึ่งแม้ว่าจะมีอำนาจเปรียบเทียบคดีอาญาทั่วไปได้ตามกฎหมายอื่นก็ตาม เป็นผู้ใช้อำนาจเปรียบเทียบคดีความผิดที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สามารถเปรียบเทียบได้ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ให้ซ้ำซ้อนกันอีก ดังจะเห็นได้จากความใน

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๗)

^๖ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๗๐ ถ้าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการกระทำอันเกี่ยวกับอาคารเพื่อพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การศึกษา หรือการสาธารณสุข หรือเป็นการกระทำในทางการค้าเพื่อให้เช่า ให้เช่าซื้อ ขาย หรือจำหน่าย โดยมีค่าตอบแทนซึ่งอาคารใด ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับเป็นสิบเท่าของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ หรือทั้งจำทั้งปรับ

วรรคสามของมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ซึ่งบัญญัติไว้ว่าถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดที่อาจเปรียบเทียบได้ตามมาตรา ๗๔ และยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ พนักงานสอบสวนจะต้องส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีดำเนินการต่อไป อันเป็นการแสดงว่า แม้ว่าโดยปกติพนักงานสอบสวนจะมีอำนาจเปรียบเทียบคดีอาญาได้ตามมาตรา ๕^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา พุทธศักราช ๒๔๘๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเปรียบเทียบคดีอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๙ และตามมาตรา ๓๗^{๑๒} กับมาตรา ๓๘^{๑๓} แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ตาม แต่สำหรับคดีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ นี้ พนักงานสอบสวนไม่อาจใช้อำนาจเปรียบเทียบคดีได้เอง โดยมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้เท่านั้น

สำหรับกรณีมาตรา ๙๐^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ แม้ว่าจะได้บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งในกรุงเทพมหานครบางตำแหน่งตามที่ระบุไว้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ และถ้าได้เป็นผู้จับกุมผู้กระทำความผิดขึ้นเอง ก็ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับถ้าเห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่สมควรถูกลงโทษได้ด้วยก็ตาม แต่การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครย่อมถูกจำกัดเพียงเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๙^{๑๕} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ เท่านั้น และโดยที่มาตรา ๘๙ ดังกล่าวซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดเรื่องต่างๆ ที่กรุงเทพมหานครจะมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการได้นั้นได้บัญญัติไว้แล้วว่า การดำเนินกิจการต่างๆ ของกรุงเทพมหานครตามที่ระบุไว้ในมาตรานี้จะต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่นด้วย ฉะนั้นเมื่อมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ได้บัญญัติให้การเปรียบเทียบคดีความผิด

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๕)

^{๑๒} ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๓๗ คดีอาญาเล็กน้อยได้ดังต่อไปนี้

(๑) ในคดีมีโทษปรับสถานเดียว เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูงสำหรับความผิดนั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนศาลพิจารณา

(๒) ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือความผิดต่อกฎหมายแผนกภาษีอากรซึ่งมีโทษปรับอย่างสูงไม่เกินสองพันบาท เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบแล้ว

(๓) ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินสองพันบาทซึ่งเกิดในจังหวัดพระนครและธนบุรี เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่นายตำรวจประจำท้องที่ตั้งแต่ตำแหน่งสารวัตรขึ้นไป หรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้ทำการแทนในตำแหน่งนั้นๆ ได้เปรียบเทียบแล้ว

(๔) ในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

^{๑๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๖)

^{๑๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^{๑๕} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)

ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีโดยเฉพาะแล้ว การปฏิบัติหน้าที่ของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการควบคุมอาคารจึงต้องอยู่ในบังคับของกฎหมายดังกล่าวด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครจึงไม่อาจใช้อำนาจตามมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ เพื่อดำเนินการเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ได้

โดยเหตุนี้ คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีจึงเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการเปรียบเทียบคดีความผิดที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะเปรียบเทียบคดีตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ได้เพียงผู้เดียว ส่วนพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ ไม่มีอำนาจดำเนินการเปรียบเทียบคดีความผิดเหล่านั้นได้

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อได้พิจารณาแล้วว่าคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการเปรียบเทียบคดีความผิดที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะเปรียบเทียบตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ได้แต่เพียงผู้เดียว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาปัญหาในประเด็นนี้

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๓๓